

Motion till riksdagen

1989/90:K810

av Lola Björkqvist och Ingrid Ronne-Björkqvist

(båda fp)

Information om grundlagarna

I ljuset av de demokratiprocesser som pågår i de östeuropeiska länderna har vi all anledning att fundera över hur vårt eget demokratiska system i Sverige fungerar. Står det så starkt att vi kan vara de förebilder som förväntas av oss? Klarar vi att lösa egna framtida samhällsproblem utan att orosmolnen blir ohanterliga?

De demokratiska fri- och rättigheter som vi medborgare i Sverige har idag, har tillkommit genom stor möda och stora uppoffringar. Har alla det klart för sig? Handskas vi med de demokratiska verktygen så att vi utvecklar och fördjupar det arv vi fått att förvalta?

Demokratin måste erövras i varje ny generation, och kan fortfarande bara betraktas som ett kortvarigt experiment i vår historia. Den måste alltid hållas levande. Varje försök till att undergräva våra fri- och rättigheter måste stävjas.

Tyvärr finns tecken på att intresset för att delta i samhällslivet i organisationer, som arbetar med ett helhetsperspektiv, är i avtagande. Maktutredningen visar att det är inte fel på människors intresse för att engagera sig, men man väljer hellre det som är mer spektakulärt än det som kräver svåra prioriteringar.

Många har klart för sig vilka rättigheter vi har och tänjer gränserna alltmer mot det oacceptabla. Skyldigheterna däremot får gärna någon annan ta på sig. Detta leder till att alltfler blir missnöjda, då de utan att se sammanhangen, inte förstår varför just deras krav inte blir tillgodosedda. Denna utveckling har massmedierna underblåst, utan att reflektera över vilken fara det är för demokratin i framtiden. Risken är stor att det blir några få informationsstarka som tar över, medan det stora flertalet inte förmår att se helheten och då också tappar kontrollen över makten.

Till de informationsstarka hör våra massmedier, som med sin genomslagskraft har ett stort ansvar för att demokratin utvecklas och inte missbrukas.

Samhällsutvecklingen står aldrig stilla. Den går i den riktning som summan av våra gemensamma dagliga val leder oss. Det spelar alltså roll vilka val den enskilde gör, eftersom det alltid finns andra i omgivningen som berörs av dessa val. Våra attityder i umgänget med andra människor påverkar deras attityder och handlande, utan att vi själva märker det alla gånger. Det är svårt att avgöra vart alla dessa små steg leder om man inte har en vision eller ett mål för sitt handlande.

Skall demokratin fungera på ett riktigt sätt måste många vara delaktiga. Respekten för andras lika rätt till fri- och rättigheter måste ständigt upprätthållas. Därför är det viktigt att alla har kunskap om vad vår demokrati innebär och vilka möjligheter den ger för vår egen och samhällets utveckling.

I regeringsformen 1 kap. 2 § står bl.a.: "Det allmänna skall verka för att demokratis idéer blir vägledande inom samhällets alla områden."

Det allmänna måste då se till att kunskapen om vår demokrati och våra grundlagar kan hållas på en hög nivå. Inte minst med tanke på att Sverige blivit ett allt mer mångkulturellt samhälle. Denna kunskap måste höra till våra baskunskaper.

Det synes vara alltmer nödvändigt att det allmänna intensifierar ansträngningarna att förmedla denna viktiga kunskap. Vi motionärer föreslår att en populärversion av våra grundlagar arbetas fram, och att denna får en omfattande spridning i landet.

Hemställen

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av en brett upplagd informationssatsning om våra grundlagar för att stärka demokratin.

Stockholm den 25 januari 1990

Lola Björkqvist (fp)

Ingrid Ronne-Björkqvist (fp)